

[Anden næstformand]

Udv. ang. videnskabelig forskning (1/3 82):

Udtræder: Birte Nyby Sørensen (CD)

Nyt medl.: Emmert Andersen (CD)

Skatte- og afgiftsudvalget (2/3 82):

Udtræder: Lone Dybkjær (RV)

Ny stedf.: Ritt Bjerregaard (S)

Markedsudvalget (4/3 82):

Udtræder: Bilgrav-Nielsen (RV)

Ny stedf.: Ole Vig Jensen (RV)

Det politisk-økonomiske udv. (9/3 82):

Udtræder: Thorndahl (FP)

Ny stedf.: Glensgård (FP)

Nordisk Råd (9/3 82):

Udtræder: Bollmann (CD)

Nyt medl.: Arne Melchior (CD)

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 9. marts 1982 om den af konsulentfirmaet Møller & Grønborg udarbejdede skitse til Christianiaområdets fremtidige anvendelse.

(Redegørelse nr. R 5).

Miljøministeren (Erik Holst):

Sagen om Christiania har været drøftet flere gange i folketinget.

Den 8. februar 1978 tog tinget en redegørelse fra forsvarsministeren til efterretning. Det fremgik af redegørelsen, at man burde lade den midlertidige benyttelse af området fortsætte, indtil en godkendt lokalplan kunne iværksættes. Antagelsen var, at der ville forløbe 2-3 år, inden området kunne anvendes til bebyggelse eller andet formål.

I tilslutning hertil besluttede regeringen i september 1980 at lade konsulentfirmaet Møller & Grønborg udarbejde en skitse for den fremtidige anvendelse af Christianiaareaerne. Den 10. december 1980 tiltrådte finansudvalget en bevilling til dette arbejde.

Finansudvalget lagde vægt på et tilsagn fra mig om at afgive en redegørelse til folketinget om skitseplanens indhold, så snart den forelå.

Inden jeg nærmere redegør herfor, vil jeg nævne, at det i den kontrakt, som blev ind-

gået med konsulentfirmaet, blandt andet blev fastsat, at Christianiaareaerne bør anvendes på en måde, der er til gavn for Københavns befolkning, og at regeringen gerne ser, at de mest bæredygtige aktiviteter i Christiania kan indgå i en kommende plan. Skitsen skulle være egnet til at danne grundlag for udarbejdelse af lokalplanforslag. I øvrigt fik firmaet frie hænder til at komme med forslag og var frit stillet med hensyn til den nærmere tilrettælgelse af arbejdet.

I overensstemmelse med kontrakten afleverede firmaet skitsen til Christianiaområdets fremtidige anvendelse til mig den 28. december 1981.

På denne baggrund skal jeg give tinget en redegørelse for indholdet af skitsen.

Firmaet har opstillet 4 såkaldte modeller for løsningen af den stillede opgave:

1. At Christiania rømmes.
2. At Christiania i princippet fortsætter som hidtil – som vildtvoksende, ureguleret område.
3. At Christiania søges tilpasset samfundets normale funktionsmåde.
4. At Christiania etableres som lovlig forsøgsby, hvor samfundet opstiller en rammeplan og støtter en videreudvikling af de bæredygtige aktiviteter.

Firmaet fremhæver, at problemerne omkring Christiania i højere grad er af social og politisk end af byplanteknisk karakter.

Selve byplanlægningen for området må efter firmaets opfattelse betragtes som en mere rutinepræget opgave, når der først foreligger en klar politisk målsætning.

Firmaet har valgt at anbefale model nr. 4: at Christiania etableres som lovlig forsøgsby. Formålet med etablering af en sådan forsøgsby er efter firmaets opfattelse at få belyst mulighederne for at skabe bedre levevilkår i storbymiljøer, hvor der er sociale belastninger og få ressourcer, og at få belyst, hvordan »det sociale netværk« kan styrkes, og dermed, hvordan man kan overvinde den ensomhed og passivitet, som også findes i andre storbykvarterer. Herved hjælpes beboerne til at løse de konflikter, som belastningerne og de få ressourcer let kan afføde.

Firmaet opstiller for det første en række principielle betingelser for en forsøgsby:

Forsøget bør følges af en uvildig gruppe, alle erfaringer – positive som negative – skal

[Miljøministeren]

fremlægges, og der må ikke findes illegale markeder eller virksomheder.

For det andet stilles en række konkrete krav. Det væsentligste er fjernelse af hash-markedet. Blandt de øvrige krav kan jeg nævne, at beboerne organiserer sig i bofællesskaber med såkaldte områdemøder, og at alle med fast bopæl på Christiania indskrives i en borgerbog og får et borgerkort. Beboerne må betale afgifter for vand, el m.v. og husleje. Ombygninger og tilbygninger til fredede bygninger må ikke ske uden godkendelse, og nyopførelse af grundmurede huse må kun ske efter tilladelse. Alle virksomheder og værtshuse skal betale moms.

For det tredje foreslås en detaljeret organisation for forsøgsbyen, som både omfatter myndighedssiden og Christiania.

For det fjerde foreslår firmaet som grundlag for en lokalplan Christiania opdelt i 3 områder, nemlig et område til idræt og institutioner, et område til blandet bolig og erhverv i overensstemmelse med den nuværende brug og et område til offentlige formål, hovedsagelig af rekreativ art.

Der foreslås i denne forbindelse udbygget nogle såkaldte mødeflader mellem Christiania og de omliggende kvarterer. Hermed sigtes på arealer eller bygninger, der også kan anvendes af andre end Christianiabeboerne. Firmaet peger f. eks. på markedspladsen, Den grå hal og en stiforbindelse fra Refshalevej over redanerne.

Om den fremtidige fysiske planlægning for området anfører firmaet, at da der er tale om en forsøgsby, bør der ikke udarbejdes en detaljeret fysisk plan for området. Det foreslås i stedet, at der følges visse retningslinier gennem udviklingsprocessen.

Jeg har nu ganske kort redegjort for hovedindholdet af skitsen. Selv om den er omfattende både i beskrivelsen af Christiania og dens problemer og i de forslag, der stilles, mener jeg, at hovedlinierne er trukket op.

Jeg føler dog trang til at gøre opmærksom på den beskrivelse, som firmaet giver om forholdene på Christiania i dag.

Firmaet angiver, at der på Christiania er ca. 800-900 fastboende året igennem, og at den fastboende befolkning skønnes at være vokset i de seneste år.

Fra beskrivelsen er det af særlig interesse at fremhæve, at den såkaldte »junkblokadé«,

som Christianiabeboerne indledte i 1979, stadig er effektiv. Justitsministeren har bekræftet, at der kun synes at ske salg af hårde stoffer i minimalt omfang.

Hvad angår spørgsmålet om betaling for el og vand m.v., kan jeg oplyse, at indbetalingerne for el, vand og renovation har været stigende gennem årene og for 1981 har udgjort ca. 615.000 kr.

Som situationen tegner sig med det materiale, vi har i dag, er spørgsmålet så, hvordan vi kommer videre. Regeringen finder, at en rømning af Christiania eller en fortsættelse af Christiania som vildtvoksende, ureguleret område ikke er den rigtige løsning.

Hovedtankegangen i firmaets forslag hviler på, at planlægningen af området og dermed dets fremtidige anvendelse skal ske i en proces, der forløber sideløbende med og integreret i et forsøg på at ændre Christianiasamfundet.

Denne grundlæggende tankegang, mener regeringen, vil kunne danne grundlag for det videre arbejde.

Men regeringen anser det for tvivlsomt, om den form, som firmaet foreslår, er mulig at gennemføre, og om det i øvrigt vil være rigtigt at søge at gennemføre den. Forslaget til en organisation forekommer yderst kompliceret og forudsætter formentlig også, at der etableres en speciallovgivning for Christiania. Det er efter min opfattelse ikke i den retning, man skal gå.

Grundlaget for det videre arbejde mener regeringen som nævnt kunne være, at planlægningen af området og dermed dets fremtidige anvendelse skal ske i en proces, der forløber sideløbende med og integreret i et forsøg på at ændre Christianiasamfundet.

Der må lægges visse forudsætninger til grund for det videre arbejde.

Det må understreges over for beboerne på Christiania, at samfundets almindelige love skal overholdes i området.

Myndighederne vil derfor reagere over for kriminalitet og kontrollere Christianiaområdet på samme måde som andre steder i landet. Dette gælder selvfølgelig også handel med hash.

Der må endvidere bl. a. ske en lovliggørelse af bygninger og installationer m.v., og miljø- og sundhedsbestemmelser må overholdes. Spørgsmålet om betaling af husleje må også finde sin løsning.

[Miljøministeren]

Der skal gradvis ske forskellige ændringer. I første omgang finder jeg, at der inden for en rimelig tid for det første må åbnes mulighed for, at beboerne i de omliggende kvarterer kan få visse fritidsfaciliteter i området, f. eks. til indendørs og udendørs boldspil.

For det andet bør der snarest udarbejdes en fortegnelse over de mest medtagne og farlige bygninger med henblik på en fjernelse. Mulighederne for, at de nuværende beboere kan bo et andet sted på området, bør overvejes, herunder at de ved ledighed kan rykke ind i andre boliger.

For det tredje må der gennemføres istandsættelser af de mest truede af de bevaringsværdige bygninger.

Gennemførelsen af de ændringer, jeg har nævnt, og andre, der senere kan komme på tale, bør ske efter kontakt med repræsentanter for beboerne og i samarbejde med dem. Jeg tænker f. eks. på, at beboerne søges inddraget i arbejdet med istandsættelse af bygningerne, og på, at en løbende omplacering af beboerne sker i tæt samarbejde med dem.

Der vil rejse sig en lang række opgaver for staten og kommunen, opgaver, som i vid udstrækning skal løses i et samarbejde. Der er derfor behov for at nedsætte en gruppe til at koordinere statens og kommunens arbejde i forhold til Christiania. I gruppen indbydes

Københavns kommune til at deltage sammen med repræsentanter for forsvarsministeriet, justitsministeriet, socialministeriet, boligministeriet, finansministeriet, indenrigsministeriet og miljøministeriet.

Jeg har her skitseret nogle retningslinier, der kan danne grundlag for det videre arbejde med Christiania. Disse retningslinier skal selvfølgelig udbygges, og jeg går ud fra, at der vil fremkomme tanker, som kan indgå i de videre overvejelser. Det er regeringens håb, at folketinget kan tilslutte sig de retningslinier, der er lagt frem.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Ebba Strange):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 10. marts 1982, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 19.21
